

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scipio Claromontius De Ratione Status

Chiaramonti, Scipione

[S.l.], 1679

De prava Reip. divisione Bodini, ejusdemque usu pravo vocabuli
Aristocratiae: & de aliorum quorundam divisione. XXIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10064

Quantum tandem ad id, quod Aristoteles dicat, opinionem communem suæ esse contrariam, ut Bodinus testatur, plane a vero alienum est: imò ita loquitur Aristoteles, ut ostendat credere se communem opinionem suis dictis plane consonare. Verba ejus hæc sunt: *Etenim si essent universi mille trecenti, & horum mille forent opulenti, neque partem gubernationis darent illis trecentis pauperibus ingenuis, ac in ceteris paribus, nemo certe diceret hanc esse popularem*, (lib. 4. pol. c. 4.) Ecce quomodo Aristoteles planum facit opinionem communem favere suæ; & pergit: *eodemque modo, si pauci quidem inopes in civitate plus possent, quam multi, & opulenti, nec honores illis impertirentur, nemo utique diceret hanc esse speciem, quæ appellatur paucorum potentium*. In Græco vox Olichargiæ est. Tantum itaque abest ut Aristoteles asserat communem opinionem adversari suæ, sicuti Bodinus affirmat, ut potius illam sibi manifestè adducat faventem.

*De Bodini divisione malæ rei. ejusdemque usu
pravo vocis Aristocratiae; deque divisione rei,
aliorum quorundam.*

C A P. XXIV.

Bodinus dividit in tres solum species remp. in Monarchiam, Aristocratiam, & Democratiam: & Aristocratiam sumit pro quacunque rep. in qua pauci imperio potiuntur, sive illud pravum, sive bonum sit. Qua in re sane discedit ab Etymologia vocis, quæ significat potentiam optimorum, & non paucorum: recedit etiam ab usu præcipuorum scriptorum, præcipue Græcorum, Aristotelis, Platonis, Polybii, Plutarchi, qui vocavit remp., ubi pauci imperant, quodcunque etiam sit imperium, Oligarchiam, Herodotum imitans; in quo communi significato, dixi jam Polybium quoque vocem sumsisse. Ratione itaque Etymologiæ, & usus, malè Bodinus utitur voce Aristocratiae, ut significet quodcunque sit imperium paucorum, sive bonum, sive pravum: eaque propter etiam illi reprehensionem merentur, qui imitati eum sunt in rebus.

busp. dividendis. (*Petrus Maria Contarrenus.*) Alter error essentialis Bodini in hoc fuit, quod credidit, reip. bonitatem & pravitatem, non essentialem causari differentiam, & quod ideo ejusd. speciei sint regnum & tyrannis, Aristocratia & Oligarchia, scilicet paucorum bona & prava: popularis bona & prava, qui error jam refutatus est, cum fundamentis ipsius respondebatur.

Alii dividunt remp. in Monarchiam & Polyarchiam, hoc est in principatum unius, & plurium quam unius: & polyarchiam postea subdividunt in principatum paucorum, Oligarchiam, & principatum populi universi, Democratiam. Quæ divisio eousque in reprehensionem incurrit, quatenus constituit numeri discrimen differentiam essentialem rerump. adversum ea quæ jam demonstrata sunt: cum illi pauci, qui in Aristocratia dominantur, conjunctam habeant aut virtutem veram, aut opinionem talem, in Oligarchia divitias: multitudo paupertatem sibi junctam habet, sive libertatem suo merito: at in polyarchia, pluralitas numeri segregata, ut est, a paupertate, & divitiis, a virtute & vitio, nobilitate & vilitate, nullam sibi copulatam habet differentiam idoneam ad constituendam distinctionem, & divisionem civilem, propter ea quæ dicta jam sunt. Eodem se res habet modo de paucitate numeri in Oligarchia, quam communem ponunt Aristocratia & Oligarchia speciatim ab ipsis sumptæ. Nam in ea latitudine, nec divitias unitas sibi habere potest, nec nobilitatem, nec virtutem, nec aliud quidpiam tale, cum abstrahatur ab omnibus. Quamobrem tamen magis elucet acumen ingenii & profunda scientia Aristotelis & Platonis, qui quidem usi sunt numero exiguo & magno in distinctione rerump. at eo solum accepto modo, quo junctas sibi habet differentias politicas, aut divitiarum, aut paupertatis, vel nobilitatis, aut virtutis vel libertatis, neque modo alio. Res sanè a recentioribus novatoribus non intellecta.

*Subdivisio rerump. bonarum, & cum primis
Aristocratia, sive status optimatum, qui uberrimè
exponitur.*

CAP. XXV.

Sed relictis rebusp. pravis, quas infra denuo dividam, usui est, ob ea quæ sunt dicenda, utque clarius intelligantur, bonas iterum subdividere; quousque